

Številka zadeve: DPRS-2015-062-O-1

Datum: 21.12.2015

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana
Poslano na: gp.mop@gov.si, [bojan.jakopic\(at\)gov.si](mailto:bojan.jakopic(at)gov.si),

Zadeva: Pripombe na predlog Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti (posvetovanje z javnostjo).

Spoštovani,

Dne, 8.12.2015, je bil na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor (MOP) objavljen predlog Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti (posvetovanje z javnostmi) (NZPO) za katerega lahko posredujemo pripombe do ponedeljka, 21.12.2015.

Pripombe DPRS:

1. NZPO ne navaja strokovnjakov, ki so sodelovali pri pripravi dokumenta

NZPO ne navaja strokovnjakov, ki so sodelovali pri pripravi dokumenta, zato ni možno preveriti ustreznosti izbranih strokovnjakov za pripravo NZPO.

2. NZPO ne vključuje v zadostni meri NE GRADBENIH UKREPOV

Direktiva poplavne ogroženosti (Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti), ki v predhodni določbi navaja (14) Načrti za obvladovanje poplavne ogroženosti naj se usmerijo na preprečevanje, varstvo in pripravljenost. **Da bi rekam zagotovili več prostora, bi morali v načrtih, kolikor je mogoče, upoštevati ohranjanje in/ali obnovo poplavnih območij ter ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje škode na zdravju ljudi, okolju, kulturni dediščini in gospodarski dejavnosti.**

Direktiva 2007/60/ES v 7. členu druga točka določa, da države članice določijo ustrezne cilje za obvladovanje poplavne ogroženosti na območjih, določenih na podlagi člena 5(1), in območjih iz člena 13(1)(b) s poudarkom na zmanjševanju morebitnih škodljivih posledic poplav za zdravje ljudi, okolje, kulturno dediščino in gospodarske dejavnosti ter, če je to primerno, **s poudarkom na ne gradbenih ukrepih** in/ali na ukrepih za zmanjševanje verjetnosti nastopa poplavljanja.

NZPO ne vključuje obnove poplavnih območij (revitalizacijo mokrišč) in ne predvideva odkupov zemljišč. Ukrep U2 predvideva identifikacijo, vzpostavitev in ohranitev površin visokih voda. Nikjer v dokumentu ni navedenih ukrepov revitalizacije mokrišč oz. vzpostavitve površin visokih voda. NZPO

ne temelji v zadostni meri na ne gradbenih ukrepih, tudi niso predstavljene obravnavane alternativne rešitve za predvidene konkretne gradbene ukrepe po porečjih. Tudi niso predvidene sonaravne sanacije, ampak zgolj odstranjevanje zarasti in utrjevanje brežin z betonom.

3. Ukrep U3 Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih

Ukrep U3 ima v dokumentu nizko pomembnost. Ta ukrep bi moral biti visoke pomembnosti, saj je prilagoditev rabe zemljišč v porečjih ključno za ohranitev in/ali izboljšanje ugodnega stanja rečnih ekosistemov. V poplavnih območjih se prepove gradnje objektov in umakne neustrezna kmetijska raba ter druge neustrezne rabe. Mokrotnih travnikov se ne preorava in izsušuje, njive na poplavnih območjih se ponovno spremeni v travnike. Ta ukrep bi moral vključevati revitalizacijo mokrišč in odkup zemljišč.

4. NZPO ne vključuje ocene vplivov (zlasti gradbenih) ukrepov na varstvo rib in njihovih habitatov na celotnem območju Republike Slovenije ter na območja Natura 2000.

Poplavna direktiva v predhodni določbi (19) določa: »V primeru večnamenske rabe vodnih teles pri različnih oblikah trajnostnih človeških dejavnostih (npr. obvladovanje poplavne ogroženosti, ekologija, rečna plovba ali hidroelektrarne) ter ob upoštevanju vplivov teh rab na vodna telesa zagotavlja Direktiva 2000/60/ES jasen in pregleden postopek za obravnavanje takšnih rab in vplivov, vključno z možnimi odstopanji od ciljev »dobrega stanja« ali »neposlabševanja stanja« iz člena 4. V členu 9 Direktive 2000/60/ES je zagotovljeno povračilo stroškov. V predhodni določbi (22) navaja: »Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so zlasti priznana v Listini o temeljnih pravicah Evropske unije. Prizadeva si predvsem za spodbujanje vključevanja visoke ravni varstva okolja v politike Skupnosti v skladu z načelom trajnostnega razvoja, kot je določeno v členu 37 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije.«

Dalje 7. člen v tretji točki drugi odstavek določa, da morajo načrti za obvladovanje poplavne ogroženosti upoštevati tudi vidike, kot so stroški in koristi, obseg poplav ter odtočne poti poplavnih voda in območja, kjer bi se poplavne vode lahko zadržale, kot so naravna poplavna območja, okoljske cilje iz člena 4 Direktive 2000/60/ES, upravljanje tal in voda, rabo tal, ohranjanje narave ter plovbo in pristaniško infrastrukturo.

Okvirna vodna direktiva (OVD - Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike) določa pravni okvir za varovanje in ohranjanje čistih voda po vsej Evropi ter za zagotavljanje njihove dolgoročne in trajnostne rabe. V slovenski pravni red je načeloma prenesena z Zakonom o vodah (Ur. list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13 in 40/14). Poleg splošnih ciljev, da **se prepreči poslabšanje stanja vodnih teles površinske vode, da se doseže dobro stanje in dober ekološki potencial najkasneje do leta 2015** je v členu 4(7) OVD določena izjema, ki pa mora biti predmet presoje s strani pristojnih organov države članice. Izjema predpisuje pogoje, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni, da država članica lahko uveljavi izjemo od teh okoljskih ciljev, ki mora biti tudi navedena in obrazložena v načrtu upravljanja za zadevno povodje.

Omenjeni pogoj iz člena 4(7) OVD se nanaša na aktivnost države članice, da stori vse, kar je mogoče – torej da maksimira svojo aktivnost v smeri cilja ublažitve škodljivih vplivov na vodna telesa. Takšna

aktivnost bi morala obsegati **ustrezno »presojo sprejemljivosti za vode«**, ki bi se izvrševala ne samo za strateške in programske akte države, ampak tudi za posamezne projekte, na podlagi katere bi se lahko potem presojali škodljivi vplivi in načini njihove ublažitve. **Brez presoje načrta država ni storila vsega, kar je mogoče, da se preprečijo škodljivi vplivi na vodnih telesih.**

Sodišče EU je v primeru C-461/13¹ odločilo, da **morajo države članice izvesti potrebne ukrepe, da preprečijo poslabšanje stanja vseh teles površinske vode. Izraz »izvedejo« vsebuje obveznost držav članic, da ravnajo v tem smislu.** Države članice tako morajo zavrniti načrt, če lahko povzroči poslabšanje stanja telesa površinske vode, razen če je **podeljena izjema.**

Poleg tega država tudi **drugega pogoja o iskanju alternativnih in okolju ustrežnejših rešitev projektu ni izpolnila,** saj ni presojala ustreznosti drugačnih tipov urejanja protipoplavne varnosti za doseg ciljev, kot to zahteva pogoj d) iz člena 4(7) OVD.

NZPO ne vključuje ocene vplivov gradbenih ukrepov na varstvo rib in njihovih habitatov na celotnem območju Republike Slovenije ter na območja Natura 2000

5. Viri finančnih sredstev za izvajanje NZPO bi morali biti namenjeni tudi doseganju ciljev ohranjanja biodiverzitete in doseganju ugodnega ekološkega stanja vodnih teles.

NZPO predvideva vire financiranja za izvajanje NZPO, ki ni v skladu s cilji ohranjanja biodiverzitete in ohranjanja in/ali izboljšanja ekološkega stanja vodnih teles. Z v NZPO navedenimi viri financiranja bi se morali dosegati tudi cilji ohranjanja in/ali izboljševanja ugodnega stanja biodiverzitete.

6. Za NZPO je potrebno opraviti celovito presojo vplivov na okolje (CPVO)

NZPO že vključuje konkretne akcije v okviru določenih ukrepov. Obvezno je potrebno izvesti CPVO. Ribe so po Vodni direktivi biološki element za ugotavljanje ekološkega stanja površinskih voda. **Vpliv načrtovanih ukrepov na ribe je potrebno upoštevati na celotnem ozemlju R Slovenije.**

7. DPRS zahtevamo, da se nas vključi kot stranskega udeleženca v postopek CPVO za NZPO.

Društvo za preučevanje rib Slovenije (DPRS) se zavzemamo za ohranitev domorodnih vrst rib in njihovih habitatov, katerih ohranitev v ugodnem stanju je ključna za njihovo preživetje. Zaradi znanih negativnih vplivov regulacij vodotokov na biodiverzitetu in rečne ekosisteme DPRS zahtevamo, da se nas vključi v postopek celovite presoje vplivo na okolje (CPVO) za NZPO.

Dne, 7.7.2015 smo prejeli odločbo št. 215-4/2015 (Priloga 1), s katero nam je ministrstvo za okolje in prostor podelilo status nevladne organizacije na področju ohranjanja narave, ki deluje v javnem interesu. Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004 – uradno prečiščeno besedilo ZON-UPB-2, 8/10-SZKZ-B in 46/14; v nadaljevanju ZON) v 137. členu, 3. odstavek določa, da društvo, ki pridobi status društva, ki deluje v javnem interesu, ima pravico zastopati interese ohranjanja narave v vseh upravnih in sodnih postopkih. V skladu s to določbo, zahtevamo, da se nas vključi v postopek CPVO za NZPO, ker bomo v tem postopku zastopati interese ohranjanja narave.

Sklep:

¹ <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074en.pdf>

Objavljen NZPO ne izpolnjuje vseh zahtev vsaj treh direktiv:

- **Vodne direktive** (Direktivo evropskega parlamenta in sveta 2000/60/ES z dne 23. oktober 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike).
- **Direktive obvladovanja poplavne ogroženosti** (Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti).
- **Direktive o habitatih** (Direktive sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

Lep pozdrav!

Andreja Slameršek
predsednica

Priloga:

Priloga 1 – Sklep MOP, Status DPRS, da deluje v javnem interesu ohranjanja narave